

Sygn. I C 308/10

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Maria Cichoń
Protokolant:	sekr. sądowy Małgorzata Bugiel

po rozpoznaniu w dniu 10 lutego 2015 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa **L. K.**

przeciwko (...) **Spółce z o. o. w S., T. C. i A. S.**

o zapłatę

1. zasądza od pozwanych (...) Spółki z o.o. w S., T. C. i A. S. solidarnie na rzecz powódki L. K. kwotę 34.388,19 (słownie: trzydzieści cztery tysiące trzysta osiemdziesiąt osiem złotych 19/100) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 lutego 2011 r. do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałej części;
3. pozostawia referendarzowi sądowemu szczegółowe rozliczenie kosztów procesu według zasady stosunkowego ich rozdzielenia z ustaleniem, iż powódka wygrała proces w 25%.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt IC 308/10

UZASADNIENIE

Powódka L. K. po ostatecznym sprecyzowaniu powództwa domagała się zasądzenia od pozwanych A. S., T. C. i S.C. (...) z o.o. w S. solidarnie kwoty 135.745,84 zł z ustawowymi odsetkami od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty tytułem naprawieni szkody wywołanej przez niezgodność towaru z umową, w tym kwoty 17.765,84 zł tytułem poniesionych już kosztów na usunięcie powstałej szkody (stwierdzonych usterek) oraz kwoty 117.980 zł, jaką powódka będzie musiała wydatkować na doprowadzenie instalacji ciepłej do właściwego stanu.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że strony zawarły umowę, na mocy której pozwani zobowiązani byli do zaprojektowania i wykonania instalacji centralnego ogrzewania i produkcji ciepłej wody użytkowej przy zastosowaniu pompy ciepła w domu powódki w P. 5j. W ocenie powódki zaprojektowana i wykonana instalacja jest niezgodna z zawartą umową i nie spełnia oczekiwań powódki, jak i ustaleń dokonanych między stronami umowy tj. nie ogrzewa w sposób prawidłowy domu, jest on cały czas niedogrzany i powódka musi dogrzewać się innymi źródłami ciepła,

występują problemy z produkcją ciepłej wody. Nadto zawiera wiele wad, stwierdzonych zarówno przez powódkę i biegłych zatrudnionych przez nią jak również przez biegłego sądowego opiniującego w toku postępowania w przedmiocie zabezpieczenia dowodu. Została ona zaprojektowana przez osobę bez jakichkolwiek uprawnień w tym zakresie, niewłaściwie dobrano materiał wykorzystany do wykonania instalacji, nie przeprowadzono badań wody i wpuszczono wodę do instalacji o niewłaściwych parametrach, błędy w projekcie polegające na niezainstalowaniu uzdatniacza wody i szereg innych.

Pozwani wnieśli oddalenie powództwa, podnosząc że zobowiązania wynikające z umowy stron wykonali z należytą starannością. Powódka od kwietnia 2006 roku do lutego 2009 roku nie zgłaszała żadnych wad instalacji ani roszczeń z tego tytułu. W ocenie pozwanych problemy w działaniu instalacji spowodowane są wielokrotnymi ingerencjami w nią i jej przeróbkami przez powódkę i osobę trzecią, w tym m.in. zamontowaniem nieprawidłowego wymiennika basenowego, użyciem do płukania instalacji niewłaściwych środków, zawierających silne kwasy. Strona pozwana akcentowała, że czynności podmiotu trzeciego - firmy (...) polegające na płukaniu instalacji i wymianie bufora były nieprawidłowe, albowiem podjęte zostały bez żadnej wiedzy na temat przyczyny jej zanieczyszczenia i nie przyniosły żadnych efektów. W tej sytuacji dochodzenie zwrotu wynagrodzenia za bezużyteczne działania, jest całkowicie bezzasadne. Niezależnie od powyższego strona pozwana podniosła zarzut przedawnienia roszczenia o naprawienie szkody wynikłej z nienależytego wykonania zobowiązania, w wyniku upływu dwuletniego okresu przedawnienia określonego w art. 646 kc.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 4 października 2004 roku została zawarta pomiędzy stronami umowa na zaprojektowanie i wykonanie instalacji centralnego ogrzewania i produkcji ciepłej wody użytkowej przy zastosowaniu pompy ciepła w budowanym domu powódki położonym w P. obręb K., gm. C.. Do zakresu prac należały: 1. wykonanie systemu grzewczego (kotłownia) – (...) typ (...), zbiornikiem na ciepłą wodę użytkową typ (...), zbiornik buforowy (500 dm⁽³⁾) typ (...), zawór trzydrogowy c.o./c.w.u. Typ (...), siłownik do zaworu trzydrogowego typ E., dogrzewacz elektryczny 15 kW, wymiennik basenowy typ (...), regulator basenowy R. 600, materiały instalacyjne, instalacja serii (...), rozruch techniczny; 2. wykonanie kolektora dolnego źródła – pionowego -odwierty typ PE (...) m, kolektor zbiorczy PE (...), podłączenie kolektora do budynku, wykonanie studzienki zbiorczej; 3. dostarczenie i wykonanie ogrzewania podłogowego + wylewka; 4. montaż instalacji wodno kanalizacyjnej – 45 punktów. Dodatkowo⁽⁴⁾ umowa obejmowała montaż instalacji centralnego odkurzania. Łączną wartość kontraktu strony ustaliły na kwotę 212.123,05 zł brutto, która miała być wypłacana z kredytu (...) według harmonogramu. Wykonawca zobowiązał się m.in. do ponoszenia odpowiedzialności za wykonanie prac objętych w przedmiocie Kontraktu, w tym za prace zlecone podwykonawcom, jak również do odpowiedzialności za szkody na osobach lub mieniu, powstałe w związku z wykonaniem umowy. Termin rozpoczęcia realizacji kontraktu strony ustaliły na dzień 4 października 2004 roku, a zakończenie wg/potrzeb. Wykonawca udzielił gwarancji, co do należytego i zgodnego z umową wykonania prac początkowo na okres roku, następnie zaś przedłużono go na dwa lata. Z wykonanie całej instalacji centralnego ogrzewania i produkcji ciepłej wody powódka zapłaciła w sumie kwotę 234.611,49 zł. Projekt instalacji c.o. wykonany został przez pracowników (...) spółki cywilnej T. C. A. S. pod nadzorem firmy (...) z G., natomiast projekt samego węzła cieplnego tj. kotłowni został wykonany na zlecenie pozwanych przez firmę współpracującą (...) w G.

dowód: kontrakt nr (...) z dnia 4 października 2004 roku k. 8-12, informacyjne słuchanie powódki k.130-130v., informacyjne słuchanie pozwanego T. C. k. 132-132v., informacyjne słuchanie pozwanej A. S. k. 133v.

Firma pozwanych, jako zajmująca się wykonywaniem systemu ogrzewania polegającego na wykorzystywaniu dolnych źródeł ciepła została polecona powódce przez pracowników Banku (...) w trakcie udzielania kredytu.

dowód: zeznania świadka M. K. k. 149v.

W dniu 10 grudnia 2004 roku przeprowadzona została próba szczelności instalacji wodnej, wynik próby nie został wpisany w protokole. W dniu 15 grudnia 2004 roku przeprowadzona została próba szczelności instalacji centralnego

ogrzewania – odnotowano wynik pozytywny. W dniu 30 stycznia 2005 roku został sporządzony protokół odbioru końcowego robót.

dowód: protokoły z próby szczelności z dnia 10 i 15 grudnia 2004 roku k. 123-124, protokół odbioru końcowego robót z dnia 31 stycznia 2005 roku k. 122

Protokół ten został sporządzony na potrzeby banku celem wykazania, że został zachowany harmonogram robót. Stanowił on podstawę do przelania przez bank stronie pozwanej ostatniej transzy kredytu udzielonego powódce.

dowód: zeznania świadka M. K. k. 150v, informacyjne wysłuchanie powódki k. 130v.

Próba uruchomienia systemu i prace z tym związane trwały przez cały 2005 rok. Pompa albo nie chciała się włączyć albo po uruchomieniu wyłączała się w trybie alarmowym. Pozwani wykonywali poprawki i przeróbki węzła cieplnego w kotłowni – wycinali rury, na nowo wykonywali instalację systemu grzewczego, wielokrotnie napełniano instalację wodą. Na przełomie 2005 i 2006 roku zorganizowane zostało spotkanie z udziałem stron oraz R. O. - prezesa spółki S. E.” w G., którego celem było ustalenie czynności, jakie należy wykonać, aby system działał w sposób prawidłowy.

dowód: zeznania świadka M. K. k.150v,. pismo powódki z dnia 31 stycznia 2005 roku, informacyjne wysłuchanie powódki k.130-132, informacyjnego wysłuchanie pozwanego A. S. k.133v.-134

W styczniu 2006 roku pozwani po konsultacji z firmą (...) Sp. z o.o. poinformowali powódkę o konieczności dokonania korekty węzła cieplnego, wskazując, iż jest ona niezbędna. Zaproponowali też powódce , by serwis przejęła firma (...) Sp. z o.o. w G..

dowód: korespondencja między stronami k. 42-44, zeznania świadka M. K. k. 151v.

Po dokonaniu korekty instalacji, w okresie od lutego 2006 roku do końca marca 2006 roku próby uruchomienia systemu dokonywane przy udziale i wedle wskazówek przedstawiciela firmy (...) nie przynosiły rezultatu. Występowały problemy z temperaturą, pompa nadal samoczynnie wyłączała się. Próba uruchomienia pompy powiodła się po odłączeniu od systemu pierwszego piętra, jednakże nadal po pewnym czasie następowało jej wyłączenie. Wówczas przedstawiciel firmy (...) dokonał regulacji pompy za pomocą komputera, stanowiącego element składowy pompy. Pompa zaczęła grzać ciepłą wodę oraz wodę w systemie ogrzewania podłogowego na dole i basen, przy czym ogrzewanie piętra domu było nadal odłączone. W tym systemie pompa wyłączała się w trybie alarmowym rządzięj. Filtr pompy zapychał się i zachodziła konieczność jego częstego czyszczenia. Wobec dalszych zgłoszeń powódki w zakresie wadliwości działania instalacji firma (...) zleciła powódce w 2007 roku przeprowadzenie badań wody.

dowód: zeznania świadka M. K. k.151-152, częściowo zeznania świadka P. J. k. 160v.-162v.

W 2009 roku powódka wobec ciągłych wadliwości w funkcjonowaniu pompy – wyłączania się w trybie awaryjnym, podjęła współpracę z firmą (...) Technika (...). Firma ta w październiku 2009 roku dokonała czterokrotnego płukania instalacji, w tym przy użyciu środka chemicznego marki (...), pobrania próbek wody i wymiany bufora. Pomimo tych czynności nadal na filtrach osadzały się stałe elementy stalowe.

dowód: zeznania świadka J. D. k. 155v-157v.

Powyższe usługi naprawcze zostały zrealizowane nieprofesjonalnie – nie usunięto przyczyny a starano się jedynie walczyć ze skutkiem. Działania te nie zaszkodziły funkcjonowaniu instalacji

dowód: pisemna opinia biegłego A. P. (1) k. 507-535, pisemna opinia uzupełniająca biegłego A. P. k.589-591, ustna opinia uzupełniająca – protokół rozprawy z dnia 25 marca 2014 roku 621v.-622v., 00:05:17-00:50:37

Instalacja centralnego ogrzewania i produkcji ciepłej wody użytkowej przy zastosowaniu pompy ciepła w domu powódki położonym w miejscowości P. nie została wykonana w sposób prawidłowy. Wadliwości polegają na:

- połączeniu materiałów niejednorodnych w jednym obiegu wody wodociągowej
- połączeniu materiałów niejednorodnych w jednym obiegu wody kotłowej,
- niezastosowaniu izolacji na rurach grzewczych w kotłowni,
- niewykonaniu elektrycznych połączeń wyrównawczych,
- niezabezpieczeniu instalacji wody wodociągowej przed skażeniem wodą kotłową,
- niewykonaniu zabezpieczenia przed wzrostem ciśnienia i temperatury instalacji wody wodociągowej,
- niezastosowaniu zabezpieczenia antykorozyjnego dla instalacji wody kotłowej,
- niezabezpieczeniu użytkowników przed skutkami korozji w instalacji wody wodociągowej,
- nie wykonaniu regulacji instalacji ogrzewania podłogowego,
- niewykonaniu projektu instalacji ogrzewania podłogowego,
- niewykonaniu projektu instalacji dolnego źródła,
- niezyskaniu pozwolenia na budowę dolnego źródła,
- nie złożeniu dokumentacji po wykonawczej dla instalacji dolnego źródła.

Zastosowanie niejednorodnych materiałów metalowych (stal czarna: zbiornik buforowy CO i (...) (płaszcz zewnętrzny), stal ocynkowana: kształtki w instalacji wody, miedź: rury i kształtki w instalacji wody) w instalacji wody kotłowej i jednocześnie niezastosowanie inhibitorów korozji lub anody w ich wspólnym obiegu wody kotłowej, doprowadziło do powstania zjawiska korozji i zanieczyszczenia instalacji osadami.

Instalacja nie działa prawidłowo. Głównym powodem nieprawidłowości jej funkcjonowania jest sposób wykonania instalacji grzewczej w kotłowni. Przyczyną jej wadliwego działania jest zjawisko korozji zachodzące między materiałami instalacyjnymi za pośrednictwem wody kotłowej. Przyczyna ta powstała na etapie wykonawczym – nie dochowano wówczas bowiem należytej staranności i wbrew zaleceniom (...)I. zastosowano materiały niejednorodne, nie wykonując jednocześnie zabezpieczenia instalacji przed korozją.

Aby instalację grzewczą doprowadzić do stanu zgodnego ze sztuką budowlaną należy:

- usunąć, poprzez płukanie, z rur plastikowych ogrzewania podłogowego osad zalegający na ich wewnętrznych ściankach,

- usunąć z instalacji rury miedziane i zastąpić je rurami plastikowymi,
- usunąć z instalacji rozdzielacze ogrzewania podłogowego wykonane z mosiądzu (zawierają miedź) i zastąpić je rozdzielaczami ze stali nierdzewnej lub plastikowymi,
- w zbiorniku buforowym zastosować anodę magnezową i okresowo kontrolować jej stan – w razie potrzeby na bieżąco wymieniać,
- zdemontować pompę ciepła i zbadać wymiennik ciepła po stronie górnego źródła – wyczyścić go, a w przypadku stwierdzenia ewentualnej korozji wżerowej wymienić na nowy,
- zamontować grupy bezpieczeństwa, filtry, zawory zwrotne, manometry itp.,

- przeprowadzić w okresie grzewczym regulację ogrzewania podłogowego z użyciem kamery termowizyjnej.

Wartość powyższych robót wynosi 31.436.19 zł.

Wymiana zbiornika buforowego była konieczna ze względu na perforację pierwotnie zainstalowanego wymiennika. Koszt porównywalnej klasy zbiornika buforowego do tego, jaki był zainstalowany pierwotnie, wynosi na dzień dzisiejszy 2400 zł netto.

Przyczyną zanieczyszczenia wody kotłowej jest zjawisko korozji, wynikające z niezastosowania niejednorodnych materiałów i zjawisk chemicznych zachodzących między tymi zjawiskami, niezabezpieczenia instalacji inhibitorami korozji czy anodą magnezową.

dowód: pisemna opinia biegłego A. P. (1) k. 507-535, pisemna opinia uzupełniająca biegłego A. P. k.589-591, ustna opinia uzupełniająca – protokół rozprawy z dnia 25 marca 2014 roku 621v.-622v., 00;05:17-00:50:37, pisemne opinie uzupełniające k.633-638v. i k.661v.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie powódka jednoznacznie określiła podstawę swojego roszczenia wskazując iż wywodzi je z art. 471 kc w zw. z art. 363 kc i domaga się naprawienia szkody spowodowanej wadą wynikłą z nienależytego wykonania umowy polegającego na wykonaniu rzeczy wadliwej (niezgodnej z umową).

Strona pozwana podnosiła szereg zarzutów mających zniweczyć roszczenie powódki, w tym, najdalej idący tj., przedawnienia roszczenia. Pozwani formułując powyższy zarzut opierali się na treści, art. 646 kc, przewidującego dwuletni okres przedawnienia liczony od dnia oddania dzieła (k.119). Przyjmując zatem za powódką, iż ostatecznie oddanie instalacji grzewczej nastąpiło w marcu 2006 roku, to roszczenie przedawniło się w marcu 2008 roku.

Stanowisko powyższe jest chybione. W niniejszej sprawie powódka nie upatruje odpowiedzialności pozwanych w uregulowaniach dotyczących umowy o dzieło i roszczeń z nią związanych. Zdarzeniem z jakiego wywodzi swoje roszczenie nie są wady dzieła lecz nienależyte wykonanie zobowiązania (art. 471 kc), co powódka wskazała wprost w treści pisma z dnia 28 lutego 2011 roku (k.95-96). W tym też kierunku, formułowała wnioski dowodowe. Odpowiedzialność strony pozwanej należało zatem rozpatrzeć w oparciu o reżim odpowiedzialności kontraktowej. W związku z powyższym skoro podstawą dochodzonego przez powódkę roszczenia jest art. 471 kc, wobec którego obowiązuje na zasadach ogólnych z art. 118 kc okres przedawnienia wynoszący 10 lat, to na dzień złożenia pozwu (6 grudnia 2010 roku) roszczenie zasądzenia odszkodowania nie było przedawnione.

Przechodząc do rozważań merytorycznych podnieść należy, że odpowiedzialność kontraktowa dłużnika powstaje, jeśli spełnione zostaną następujące przesłanki: szkoda wierzyciela w postaci uszczerbku majątkowego, szkoda musi być spowodowana niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem zobowiązania przez dłużnika, zachodzi związek przyczynowy pomiędzy faktem niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania a poniesioną szkodą. Ciężar dowodu wyżej wymienionych przesłanek, w świetle art. 6 kc, spoczywa na wierzycielu, jako osobie która z tychże faktów wywodzi skutki prawne. Wszystkie przesłanki muszą być spełnione łącznie, a brak którejkolwiek z nich wyłącza odpowiedzialność. Przy czym podstawową przesłanką odpowiedzialności jest fakt niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania.

W niniejszej sprawie bezsporne były wstępne przesłanki odpowiedzialności kontraktowej w postaci istnienia pomiędzy stronami stosunku obligacyjnego, a konkretnie, że strony łączyła umowa o wykonanie instalacji c.o. i produkcji ciepłej wody użytkowej przy zastosowaniu pompy ciepła, jak i że prace objętą tą umową wykonali pozwani. Spornymi okolicznościami pozostawały kwestie związane z ustaleniem czy i jakie wady ma przedmiotowa instalacja, czy pozwani ponoszą za nie odpowiedzialność oraz jaka jest wysokość szkody. Istotne było również ustalenie istnienia związku przyczynowego pomiędzy zdarzeniem szkodzącym (nienależytym wykonaniem zobowiązania) a szkodą powódki.

Istotą łączącej strony umowy było zobowiązanie pozwanych, jako wykonawców, do wykonania przedmiotowej instalacji zgodnie z zasadami wiedzy technicznej i sztuki budowlanej oraz obowiązującymi normami, albowiem powyższe stanowiło gwarancję prawidłowego jej funkcjonowania. Powódka w toku postępowania powoływała się na szereg wad, jakie w jej ocenie zawiera przedmiotowa instalacja. Strona pozwana negowała wadliwość robót, nadto próbowała uwolnić się od odpowiedzialności koncentrując się na kwestiach związanych z nieprawidłowymi działaniami podmiotów trzecich w obrębie spornej instalacji. Ustalenie w tym zakresie wymagały wiadomości specjalnych z dziedziny budownictwa. Sąd zatem jedynie w oparciu o opinię biegłego mógł rozstrzygnąć, czy instalacja zawiera wady, które stanowią skutek niewłaściwego wykonania zobowiązania i jakie są koszty napraw tych wad, tj. jaka jest wysokość należnego stronie powodowej odszkodowania. Ustaleń tych nie mogły zastąpić zeznania świadków, jako że Sąd wiadomości specjalnych może uzyskać jedynie na skutek skorzystania z pomocy biegłego.

W niniejszej sprawie opiniowało w sumie czterech biegłych sądowych, w tym jeden na etapie postępowania w przedmiocie zabezpieczenia dowodu, w sprawie (...) SR w Słupsku. Do opinii tych w szczególności strona pozwana podnosiła szereg zarzutów. Sąd ustaleń w zakresie nienależyte wykonane zobowiązania, szkody jaka wskutek tego powstała i jej wysokości oparł na opinii głównej i opiniach uzupełniających biegłego A. P. (1). Biegły ten opiniował w sprawie jako ostatni, dysponując obszerną dokumentacją zgromadzoną w aktach sprawy, w tym pozostałymi opiniami biegłych. W ocenie Sądu opinia biegłego jako kompleksowo ujmująca problem, rzetelna, wyczerpująca stanowiła wiarygodny dowód w niniejszej sprawie. Biegły w sposób wyczerpujący odniósł się do zarzutów stron, logicznie uzasadniał swoje stanowisko. Wniosków płynących z powyższych opinii biegłego nie udało się skutecznie podważyć stronom niniejszego postępowania.

W tym miejscu zważyć należy, że Sąd oddalił wniosek strony pozwanej złożony na rozprawie w dniu 10 lutego 2015 roku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z dziedziny chemii, albowiem wniosek ten był w ocenie spóźniony, jako że kwestia wody pojawiła się już na pierwszej rozprawie w toku informacyjnego słuchania stron. Nadto ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że nieprawidłowości w systemie miały miejsce jeszcze przed wpuszczeniem do niego wody, jako że wadliwość ta powstała z powodu połączenia ze sobą różnych materiałów, o czym będzie mowa w dalszej części uzasadnienia.

Nienależyte wykonanie zobowiązania wynikającego z umowy stron polegało na nieprawidłowym wykonaniu przez pozwanych instalacji ogrzewczej w kotłowni. Jak bowiem stwierdził biegły A. P. zarówno w opinii pisemnej głównej jak i w opiniach uzupełniających (pisemnej i ustnej) kategorycznie stwierdził, że instalacje (hydrauliczną i elektryczną) w kotłowni wykonano niezgodnie z rozporządzeniem Ministra infrastruktury z dnia 21 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jaki powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, a w szczególności z § 113 pkt 6 w zw. z § 133 pkt 4. W jednej instalacji zastosowano wyroby z miedzi, stali ocynkowanej i stali czarnej co skutkuje powstawaniem zjawiska korozji. Tymczasem materiały w instalacji wody wodociągowej i kotłowej powinny być jednorodny lub takie, aby wzajemnie chemicznie na siebie nie oddziaływały. Łączenie w instalacji materiałów niejednorodnych nie jest zgodne ze sztuką budowlaną i zarzutu tego stronie pozwanej nie udało się obalić. Nadto zastosowany sposób montażu nie zabezpieczał wody pitnej przed skażeniem przez wodę kotłową. Biegły wyraźnie wskazał przy tym na czym oparł powyższy wniosek odwołując się do zastosowanego połączenia i uzasadniając na czym opiera wniosek o braku wykonywania na tych elementach prac naprawczych (porównanie materiałów i koloru farby z instalacją pierwotną a modernizowaną, stwierdzone przez powoda wyczuwanie podnoszenia się temperatury rury miedzianej przed zaworem odcinającym na odcinku wody wodociągowej). Wbrew więc twierdzeniom strony pozwanej przyczyną tego, że instalacja nie działa prawidłowo jest zjawisko korozji zachodzące między materiałami instalacyjnymi za pośrednictwem wody kotłowej. Przyczyna ta powstała na etapie wykonawczym. Zjawisko korozji wynikające z zastosowania niejednorodnych materiałów i zjawisk chemicznych zachodzących między tymi materiałami, niezabezpieczenia instalacji inhibitorami korozji czy anodą magnezową były także przyczyną zanieczyszczenia wody kotłowej. Jednocześnie należy podkreślić, że na fakt występowania wady nie miała wpływu okoliczność ingerencji w instalację osób trzecich. Jak wyjaśnił bowiem biegły, działanie osób trzecich było skutkiem a nie przyczyną powstania osadów w instalacji. Instalacja była płukana w wyniku zarastania osadami – najpierw były osady, a później płukanie. Związek logiczno-przyczynowo skutkowy był następujący – w wyniku stwierdzenia

zarastania instalacji grzewczej osadami, podjęto czynności zaradcze w postaci jej płukania. Biegły nie wykluczył przy tym, że płukanie przy pomocy środków chemicznych przyczyniło się do dalszej degradacji instalacji grzewczej. Podkreślił jednak, że genezą interwencji i płukania były istniejące osady, które blokowały prawidłową pracę systemu grzewczego. Na występowanie tych osadów jeszcze przed ingerencją w instalację podmiotu trzeciego, wskazywała nadto nie tylko powódka, czy świadek M. K. (k. 152), ale i świadek P. J. (ówczesny pracownik firmy (...)) –partnera pozwanych), stwierdzający, że za każdym razem (problem z pracą pompy) filtr pompy ciepła był zapchany (k.161). Biegły w sposób przekonujący wyjaśnił też na czym oparł swoje stanowisko, że konsekwencją korozji była perforacja zbiornika buforowego i konieczność jego wymiany. Biegły wyszedł przy tym z założenia, że pierwotnie zamontowany przez pozwanych zbiornik był produktem wysokiej jakości, wolnym od wad, zatem brak jest logicznego związku, przyczynowo-skutkowego między akcentowaną przez pozwanych nieznajomością przez biegłego stanu zbiornika przed jego zamontowaniem a twierdzeniem, że powstała w nim dziura nie jest wynikiem korozji.

Wskutek powyższego powstała konieczność likwidacji stwierdzonych wadliwości. Nie budzi wątpliwości, że wiązało się to i nadal wiąże z koniecznością poniesienia przez powódkę określonego rodzaju kosztów, o których mowa będzie w dalszej części uzasadnienia.

Okoliczności sprawy wskazują również, iż pomiędzy zachowaniem się pozwanych, a zaistniałą szkodą istnieje związek przyczynowy w rozumieniu art. 361 § 1 kc, jako że szkoda ta wystąpiła na skutek zachowania się strony pozwanej, która nie wykonała należycie swojego zobowiązania, a okoliczność ta spowodowała wystąpienie „normalnego” tzn. typowego skutku w postaci powstania uszczerbku w majątku powódki.

Odnosząc się do wysokości poniesionej szkody, wskazać należy, że kwota odszkodowania objęta żądaniem pozwu składała się z dwóch części, po pierwsze z kosztów remontu instalacji wykonanego przez powódkę w 2005 roku i przez J. D. w 2009 roku w kwocie 17.765,84 zł oraz kwota 117.980 zł stanowiąca w ocenie powódki równowartość tego, co musi wydać na doprowadzenie instalacji do właściwego stanu.

Zdaniem Sądu, analizując zebrany w sprawie materiał dowodowy, a w szczególności mając na uwadze wnioski płynące z opinii biegłego, niezasadnym jest żądanie obejmujące zwrot kosztów powyższych remontów – poza kosztem zbiornika buforowego. W świetle zeznań zarówno przesłuchanych świadków, za niesporne należy uznać, że jakkolwiek czynności naprawcze podejmowane były przez powódkę z uwagi na to, że instalacja nie działała w sposób prawidłowy, to jednak, czynności te były nieskuteczne miały charakter pozorny, w tym sensie, że były nieskuteczne. Działania te nie usuwały bowiem przyczyny, a jedynie walczyły z jej skutkiem. Niezasadnym jest zatem obciążanie strony pozwanej poniesionymi przez powódkę z tego tytułu kosztami. Zasadą polskiego prawa cywilnego jest wyrównanie przez zobowiązanego pełnego poniesionego przez poszkodowanego uszczerbku majątkowego, nie dopuszczając zarazem do nieuzasadnionego wzbogacenia poszkodowanego. Uwzględnienie przedmiotowych kosztów naruszyłoby tę regułę, prowadząc do uzyskania przez powoda wzbogacenia poprzez zwrot kosztów, których poniesienie nie było związane z doprowadzeniem instalacji do stanu zgodnego ze sztuką budowlaną. Sąd nie uwzględnił także kwoty 10.000 zł za projekty i dokumentację, która jest wadliwa (k. 647), albowiem strona powodowa nie udowodniła, by kwota ta w istocie została uiszczona na rzecz pozwanych.

Jeżeli zaś chodzi o wycenę wartości robót, które należy wykonać w celu doprowadzenia instalacji grzewczej do prawidłowego funkcjonowania, a wskazanych przez biegłego w pkt 3.1-3.7 jego opinii (k.525) i szczegółowo opisanych w stanie faktycznym, Sąd oparł się na kosztorysie sporządzonym w tym zakresie przez tegoż biegłego i określił je na kwotę 31.436.19 zł. Biegły w sposób logiczny wyjaśnił jakie pozycje i z jakiego powodu znalazły się w kosztorysie, w tym dlaczego w jego ocenie nie jest konieczna wymiana całej pompy ciepła, a tylko jej element i to fakultatywnie, dlaczego nie została uwzględniona konieczność wymiany zbiornika buforowego centralnego ogrzewania oraz zbiornika ciepłej wody użytkowej na nowe (brak wady technicznej), a także szczegółowo odniósł się do pozostałych zgłoszonych co do kosztorysu uwag strony powodowej (k. 658-659v.). Podsumowując, w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd uznał, że zasadne jest zasądzenie na rzecz powódki od pozwanych solidarnie kwoty 34.388,19 zł jako odpowiadającej wysokości szkody wyrządzonej powódce przez stronę pozwaną, a dalej idące powództwo należało oddalić. Na zasadzoną kwotę składały się kwota konieczna do doprowadzenia instalacji grzewczej do prawidłowego

funkcjonowania - 31.436.19 zł plus koszt wymiany zbiornika buforowego centralnego ogrzewania, który uległ awarii, a następnie został wymieniony na nowy wolny od wad – 2400 zł netto tj. 2.952 zł uwzględniając 23% Vat.

Odsetki za opóźnienie w zapłacie zostały zasądzone od dnia 1 lutego 2011 roku tj. z upływem 14 dni od daty doręczenia pozwanym odpisu pozwu, co miało miejsce w dniu 17 stycznia 2011 roku (k.79-81), albowiem Sąd uznał, że był to odpowiedni okres do weryfikacji i zajęcia stanowiska w sprawie przez pozwanych co do zasadności roszczenia powódki i dopiero od tej daty pozwani pozostają w zwłoce.

Sąd oddalił powództwo w zakresie, w jakim przekraczało zasądzoną wyżej kwotę, w tym zakresie żądania odsetkowego (pkt 2 sentencji).

W zakresie całego zgłoszonego roszczenia powódka wygrała proces w 25%. Stosownie do art. 108 § 1 zdanie 2 kpc Sąd pozostawił referendarzowi sądowemu szczegółowe wyliczenie kosztów procesu obciążających strony według zasady stosunkowego ich rozdzielenia, w myśl art. 100 zdanie 1 kpc.

Na oryginale właściwy podpis.